

'N CHRISTELIKE
ANTROPOLOGIE EN DIDAKTIEK

deur

CHRISTIAAN JACOBUS COETZEE
B.A., B.Ed.

Voorgelê ter vervulling van
vereistes vir die graad

MAGISTER EDUCATIONIS

in die Fakulteit Opvoedkunde
P.U. vir C.H.O., Potchefstroom

LEIER: PROF. J.H. VAN WYK.

JANUARIE 1976.

D A N K B E T U I G I N G

Langs hierdie weg wens ek my dank te betuig aan:

Professor J.H. van Wyk vir sy vriendelikheid, heldere insig en inspirerende leiding tydens hierdie studie. In besonder wil ek my dank betuig vir die onbaatsugtige wyse waarop hy hulp verleen het op 'n stadium toe die tydsfaktor van groot belang was

Dr. Jert Pretorius en mnr. T.Terblanche vir indringende besprekings en spontane hulp en aanmoediging

Die biblioteekpersoneel van die P.U.vir C.H.O vir baie flinke diens

My huisgesin vir aanmoediging en konsiderasie tydens 'n tydperk wat vir hulle met groot opoffering gepaard gegaan het

Die Skepper vir vermoëns en kragte wat die voltooiing van hierdie werk moontlik gemaak het.

INHOUDSOPGAWEHOOFSTUK 1PROBLEEMSTELLING.

	<u>bl.</u>
1. Bepaling van terminologie	1
1.1 Christelik	1
1.2 Antropologie	1
1.3 Didaktiek	2
1.4 Christelike didaktiek	3
2. Omlýning van studieveld	3
3. Taakstelling	5

HOOFSTUK 2KOSMOLOGIE, OPVOEDING EN DIDAKTIEK.

1. Kenbronne	7
1.1 Inleiding	7
1.2 Die Wysbegeerte van die Wetsidee as denkmodel	7
1.3 Die Heilige Skrif as bron van kennis	8
1.4 Die geskape natuur, onder beheersing van die kosmiese wet as bron van kennis	8
2. Die struktuurmomente van die werklikheid	10
2.1 Die religieuse struktuurmoment	10
2.2 Die modale struktuurmoment	11
2.2.1 Die modale funksie	11
2.2.2 Die ontsluiting van die modale funksies	12
2.3 Die temporele struktuurmoment	14
2.4 Die individualiteitstruktuur	16
3. Die opvoedingshandeling	17
3.1 Fundering van die opvoedingshandeling	17
3.2 Wat is opvoeding?	18
3.3 Christelike opvoeding	18
3.4 Neutrale opvoeding	19

	b1.
4. Volwassewording	19
4.1 Opvoeding tot volwassenheid	19
4.2 Volwassenheid is relatief	20
5. Opvoeding en lewens- en wêreldbekouing	20
5.1 Omskrywing van die begrip „lewens- en wêreldbekouing"	20
5.2 Die lewens- en wêreldbekouing is van fundamentele belang	21
5.3 Die vorming van 'n lewens- en wêreldbekouing	22
6. Wat is didaktiek?	23
7. Die noodsaaklikheid van opvoedkundige didaktiek	24
8. Die belangrikheid van 'n antropologiese beskouing vir die opvoeder	25

HOOFSTUK 3

'N CHRISTELIKE ANTROPOLOGIE.

1. Die religieuse struktuurmoment van die mens	27
1.1 Die herkoms van die mens	27
1.1.1 Die ewolusieteorie	27
1.1.2 Ontwikkeling onder die leiding van God	27
1.1.3 Die mens is geskape	28
1.1.4 Die mens is geskape na die beeld van God	28
1.2 Religie en geloof	29
1.3 Sondeval	32
1.4 Verlossing en herskepping	34
1.5 Die mens as geroepene	36
1.5.1 Betrokkenheid op God	38
1.5.2 Betrokkenheid op die medemens	39
1.5.3 Betrokkenheid op die natuur	40
1.6 Gesag en vryheid	43
1.6.1 Gesag	43
1.6.2 Vryheid	46

2.	Die modale struktuurmoment van die mens	47
2.1	Die liggaamlike struktuurgeheel	47
2.2.1	Die deelstrukture	48
2.1.1.1	Die fisies-chemiese struktuur	48
2.1.1.2	Die biotiese liggaamstruktuur	48
2.1.1.3	Die psigiese liggaamstruktuur	49
2.1.1.4	Die aktstruktuur	49
2.2	Kennisverwerwing	53
2.2.1	Natiewe kennis	54
2.2.2	Wetenskaplike kennis	55
2.2.3	Die beperkinge van ons metodes	55
3.	Die temporele struktuurmoment van die mens	56
3.1	Inleiding	56
3.2	Die uitdrukking van die tyd in al die modale modaliteite	58
3.2.1	Inleiding	58
3.2.2	Die getalsaspek	58
3.2.3	Die ruimtelike aspek	58
3.2.4	Die kinematiese aspek	59
3.2.5	Die fisiese aspek	59
3.2.6	Die biotiese aspek	59
3.2.7	Die psigiese aspek	59
3.2.8	Die logiese aspek	60
3.2.9	Die historiese aspek	61
3.2.10	Die linguale aspek	61
3.2.11	Die sosiale aspek	61
3.2.12	Die ekonomiese aspek	62
3.2.13	Die estetiese aspek	62
3.2.14	Die juridiese aspek	63
3.2.15	Die etiese aspek	63
3.2.16	Die geloofsaspek	64
4.	Die individualiteitstruktuur van die mens	64

HOOFSTUK 4.bl.DIE DIDAKTIESE IMPLIKASIES VAN 'N CHRIS-
TIKIE ANTROPOLOGIE VIR DIE ONDERWYSER.

1.	Die didaktiese implikasies van die religieuse struktuurmoment van die mens vir die onderwyser	67
1.1	Inleiding	67
1.2	As geskapene na Gods beeld	67
1.3	Religie en geloof	69
1.4	Die sondeval en die onderwyser	71
1.5	Verlossing en herskepping	75
1.6	Geroepenheid en die onderwyser	76
1.7	Gesag en vryheid	82
2.	Die didaktiese implikasies van die modale struktuurmoment van die mens vir die onderwyser	84
2.1	Die mens as totaliteitswese	84
2.2	Die aktstruktuur	85
2.3	Kennisverwerwing en die onderwyser	88
3.	Implikasies van die temporele struktuurmoment van die mens vir die onderwyser	91
3.1	Inleiding	91
3.2	Die didaktiese implikasies van die temporele struktuurmoment vir die modale funksies van die onderwyser	91
3.2.1	Die getalsfunksie	92
3.2.2	Die ruimtelike funksie	92
3.2.3	Die kinematiese funksie	92
3.2.4	Die fisiese funksie	93
3.2.5	Die biotiese funksie	93
3.2.6	Die psigiese funksie	94
3.2.7	Die analitiese aspek	94
3.2.8	Die historiese funksie	95
3.2.9	Die linguale aspek	95
3.2.10	Die sosiale aspek	96
3.2.11	Die ekonomiese aspek	96
3.2.12	Die estetiese aspek	97
3.2.13	Die juridiese aspek	97
3.2.14	Die etiese aspek	98
3.2.15	Die geloofsfunksie	98
4.	Die didaktiese implikasies van die individualiteitstruktuur van die mens vir die onderwyser.	99

DIE DIDAKTIESE IMPLIKASIES VAN 'N CHRISTELIKE
ANTROPOLIGIE VIR DIE LEERLING.

1.	Die didaktiese implikasies van die religieuse struktuurmoment van die mens vir die leerling	101
1.1	Die kind as geskapene	101
1.2	Religie en geloof	103
1.3	Sonde en die leerling	104
1.4	Verlossing en herskepping	108
1.5	Die kind as geroepene	109
1.6	Gesag en vryheid	113
2.	Die didaktiese implikasies van die modale struktuurmoment van die mens vir die leerling	115
2.1	Die leerling as totaliteitswese	115
2.2	Die aktstruktuur	117
2.3	Kennisverwerwing	120
3.	Die didaktiese implikasies van die temporele struktuurmoment van die mens vir die leerling	125
3.1	Inleiding	125
3.2	Die implikasies vir die verskillende modale funksies van die kind	125
3.2.1	Die getalsaspek	126
3.2.2	Die ruimtelike funksie	126
3.2.3	Die kinematiese funksie	127
3.2.4	Die fisiese funksie	128
3.2.5	Die biotiese funksie	128
3.2.6	Die psigiese funksie	129
3.2.7	Die analitiese funksie	129
3.2.8	Die historiese funksie	130
3.2.9	Die linguale funksie	130
3.2.10	Die sosiale funksie	131
3.2.11	Die ekonomiese funksie	131
3.2.12	Die estetiese funksie	131
3.2.13	Die juridiese funksie	132
3.2.14	Die etiese funksie	132
3.2.15	Die geloofsaspek	133
4.	Die didaktiese implikasies van die individualiteitstruktuur van die mens vir die leerling	133

HOOFSTUK 6

bl.

<u>DIE IMPLIKASIES VAN 'N CHRISTELIKE ANTROPO-</u>	
<u>LOGIE VIR DIE LEERSTOF.</u>	136
1. Die leerstof as geskape werklikheid	136
2. Die struktuur van die leerstof	138
2.1 Die wetsy van die leerstof	138
2.2 Die individualiteitstruktuur van die leerstof	141
2.3 Die vervlegting van die leerstofstrukture	142
2.4 Die modale funksies en die leerstof	143
2.4.1 Die voor-normatiewe funksies	143
2.4.1.1 Die getalskring	143
2.4.1.2 Die ruimtelike kring	144
2.4.1.3 Die kinematiese kring	144
2.4.1.4 Die fisiese kring	145
2.4.1.5 Die biotiese kring	145
2.4.1.6 Die psigiese kring	146
2.4.2 Die normatiewe funksies	147
2.4.2.1 Die logiese kring	147
2.4.2.2 Die historiese kring	148
2.4.2.3 Die linguale kring	149
2.4.2.4 Die sosiale kring	150
2.4.2.5 Die ekonomiese kring	151
2.4.2.6 Die estetiese kring	151
2.4.2.7 Die juridiese kring	152
2.4.2.8 Die etiese kring	153
2.4.2.9 Die geloofskring	154
2.4.2.10 Samevatting	154
3. Kennisverwerwing.	154
3.1 Die rol van die onderbewuste	154
3.2 Nuwe kennis	155
3.3 Die aktstruktuur en kennisverwerwing	156
4. Geroepenheid en die leerstof	158
5. Geloof en die leerstof	161
6. Die sonde, verlossing en die leerstof	165
7. Vryheid, gesag en die leerstof	168

HOOFSTUK 7b1.

<u>IMPLIKASIES VAN 'N CHRISTELIKE ANTROPOLOGIE</u>	
<u>VIR DIE METODE VAN ONDERWYS.</u>	170
1. Metodes hou verband met die geskiedenis van die mens	170
2. Die individualiteitstruktuur en metodes	170
3. Die kennisstruktuur en die metodiek	171
4. Kennisverwerwing en die metodes.	172
4.1 Die getalsfunksie	172
4.2 Die ruimtelike funksie	174
4.3 Die kinematiese funksie	176
4.4 Die fisie-chemiese funksie	179
4.5 Die biotiese funksie	181
4.6 Die psigiese funksie	183
4.7 Die logiese funksie	187
4.8 Die historiese funksie	190
4.9 Die linguale funksie	193
4.10 Die sosiale funksie	196
4.11 Die ekonomiese funksie	199
4.12 Die estetiese funksie	202
4.13 Die juridiese funksie	204
4.14 Die etiese funksie	206
4.15 Die geloofsfunksie	208
4.16 Die aktstruktuur	210
5. Geroepenheid en metodes	212
6. Sonde en die metodes	214
7. Gesag, vryheid en die metodiek	218
8. Slotwoord	222

SAMEVATTING .

	<u>bl.</u>
1. Inleiding	223
2. Die struktuurmomente van die mens en die didaktiese implikasies daarvan	223
2.1 Die religieuse struktuurmoment	223
2.1.1 Die geskapeheid van die mens	223
2.1.2 Religie en geloof	224
2.1.3 Die sondeval en verlossing	225
2.1.4 Die mens as geroepene	227
2.1.5 Gesag en vryheid	229
2.2 Die modale struktuurmoment	230
2.3 Die temporele struktuurmoment	233
2.3.1 Die getalsaspek	234
2.3.2 Die ruimtelike aspek	234
2.3.3 Die kinematiese aspek	234
2.3.4 Die fisiese aspek	235
2.3.5 Die biotiese aspek	235
2.3.6 Die psigiese aspek	235
2.3.7 Die logiese aspek	235
2.3.8 Die historiese aspek	236
2.3.9 Die linguale aspek	236
2.3.10 Die sosiale aspek	236
2.3.11 Die ekonomiese aspek	237
2.3.12 Die estetiese aspek	237
2.3.13 Die juridiese aspek	238
2.3.14 Die etiese aspek	238
2.3.15 Die geloofsaspek	238
2.4 Die individualiteitstruktuur	239
3. Slotwoord	240